

บทร่ำอำลาคุณครูในงานเกษียณอายุราชการ

ศ.ดร.คุณหญิงสุวิยา รัตนกุล และ ศ.ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์
 และต้อนรับผู้อ่านโดยกรรมการคนใหม่ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

รศ.ดร.ไฉภนา ศรีจำปา

๒๖ กันยายน ๒๕๔๘

ในวาระเกษียณอายุคุณหญิง
 ให้กำเนิดดวงรากฐานสถาบัน

ขออาจารย์มีสุขทั้งกายจิต
 ขอสืบสานงานของท่านให้เลิศวิไล

ท่านอาจารย์สุวิไลก็ประเสริฐ
 สร้างแผนที่ชาติพันธุ์อย่างบรรจง

สอนภาษาวิกฤตทำหม่องมัน
 ชาติสถาบันฯ ขอท่านสุขทิวคูน

ท่านอาจารย์ไฉภนา ผอ.ใหม่
 หวังให้ท่านเป็นผู้นำเป็นตำนาน

ขอให้ท่านกายจิตสมบูรณ์เลิศ
 สามีคิมิเห็นอยู่ไม่ประวิง

นามสี่อัยงสุวิยาผู้สร้างสรรค์
 วิจัยภาษาฯ เติบโตอันรุ่งเรืองไทย

พอเราคิดถึงอาจารย์ไม่ห่างหาย
 ขจรขจายนามสถาบันฯ ยังยืนยง

นำสถาบันฯ ให้เลิศดังประสงค์
 ช่วยให้องค์การปราชญ์เพิ่มพูน

ช่วยชาติพันธุ์อัตลักษณ์ไม่เสื่อมสูญ
 เจิดจรัสพลาหม้ายไร่ภัยพาล

ครานี้ไขริเวียดนามคงเลื่องชาน
 อนาคตกาลสถาบันฯ จำเวญจริง

ความคิดบรรเจิดพาเรารุ่งเรืองยิ่ง
 แลนสุขจริง สถาบันฯ มันคงเออย

ประพันธ์โดย ดร.ฉัทธนา ดาอรัตน์หงษ์

การเก็บและจัดระบบข้อมูลทางชาติพันธุ์วิทยาด้วยโปรแกรม CCPE

พิเชษฐ สีตะพงศ์¹

การเก็บและจัดระบบข้อมูลทางชาติพันธุ์วิทยาด้วยโปรแกรม CCPE นั้น อาศัยฐานความคิดหลัก 3 ประการด้วยกัน คือ แนวคิดเรื่องฐานข้อมูล แนวทางการศึกษาทางชาติพันธุ์ และข้อมูลทางชาติพันธุ์

แนวคิดเรื่องฐานข้อมูล

ปัจจุบันคำว่า “ฐานข้อมูล” เป็นที่กล่าวถึงกันมากในแวดวงของการบริหาร การศึกษา และอื่นๆ อีกทั้งมีการให้ความสำคัญในระดับต้นๆ เพื่อที่จะสร้างความพร้อมในการจัดการเรื่องต่างๆ ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดเรื่องฐานข้อมูลนั้นมีมานานแล้ว และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ฐานข้อมูลที่ใช้ในปัจจุบัน เช่น ฐานข้อมูลผู้ใช้โทรศัพท์ ฐานข้อมูลหนังสือและวารสารในห้องสมุด ฐานข้อมูลนักศึกษา ฐานข้อมูลประชากร ฐานข้อมูลศิลปวัฒนธรรมไทยและฐานข้อมูลงานวิจัย เป็นต้น

การศึกษาชาติพันธุ์

ผู้ที่ศึกษากลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างจริงจังและเป็นระบบ มักเป็นนักมานุษยวิทยา เนื่องจากสาขาวิชามานุษยวิทยาจะเน้นศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ วิธีการศึกษาทำได้หลายวิธี เช่น ชาติพันธุ์วิทยา (Ethnology) การศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural comparison) การจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับชาติพันธุ์ในภูมิภาคของโลก (Human relations area files) เป็นต้น

ลักษณะข้อมูลทางชาติพันธุ์

มีลักษณะบรรยายหรือพรรณนาเป็นสำคัญ มีประเด็นหลักๆ ในการเก็บข้อมูล เช่น นิเวศวิทยา ประชากร ประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางสังคม การแต่งงาน ครอบครัว ความเชื่อ เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สุขอนามัย การศึกษา ภาษา อาหาร ศิลปะ นันทนาการ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เป็นต้น

จากแนวคิดหลักทั้งสามประการ นำไปสู่จากการศึกษาและวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูลภาคสนามทางชาติพันธุ์วิทยา ในรายวิชา LCCU 517 (Research Methodology) ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศึกษา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล โดยได้แนวทางการจัดการข้อมูลทางชาติพันธุ์ด้วยคอมพิวเตอร์ ดังนี้

- 1) ให้มองเห็นข้อมูลเป็นสัดส่วนหมวดหมู่ที่ชัดเจน ตั้งแต่เริ่มต้นใส่ข้อมูล
- 2) มีระบบจัดเรียงลำดับให้โดยอัตโนมัติ
- 3) การเพิ่ม ย้ายข้อมูลภายหลัง ในหมวดหมู่ต่างๆ ทำได้ง่ายและสะดวก
- 4) เหมาะสมกับโครงการวิจัยระยะสั้นและยาว
- 5) ระบบค้นหาข้อมูลทำได้ง่ายและไม่ซับซ้อนในการใช้งาน
- 6) สามารถบริหารข้อมูลจำนวนมากได้โดยไม่จำกัดและปลอดภัยต่อข้อมูล
- 7) สามารถนำข้อมูลไปใช้ในงานเอกสารอื่นๆ เช่น Microsoft Word ได้สะดวก
- 8) สามารถเชื่อมโยงกับข้อมูล ภาพ เสียง และวิดีโอ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 9) สามารถนำฐานข้อมูลประยุกต์ใช้งานในรูปแบบ Presentation ได้โดยไม่ต้องทำอะไรเพิ่ม เพื่อให้ฐานข้อมูลของนักวิจัยเกิดประโยชน์สูงสุด

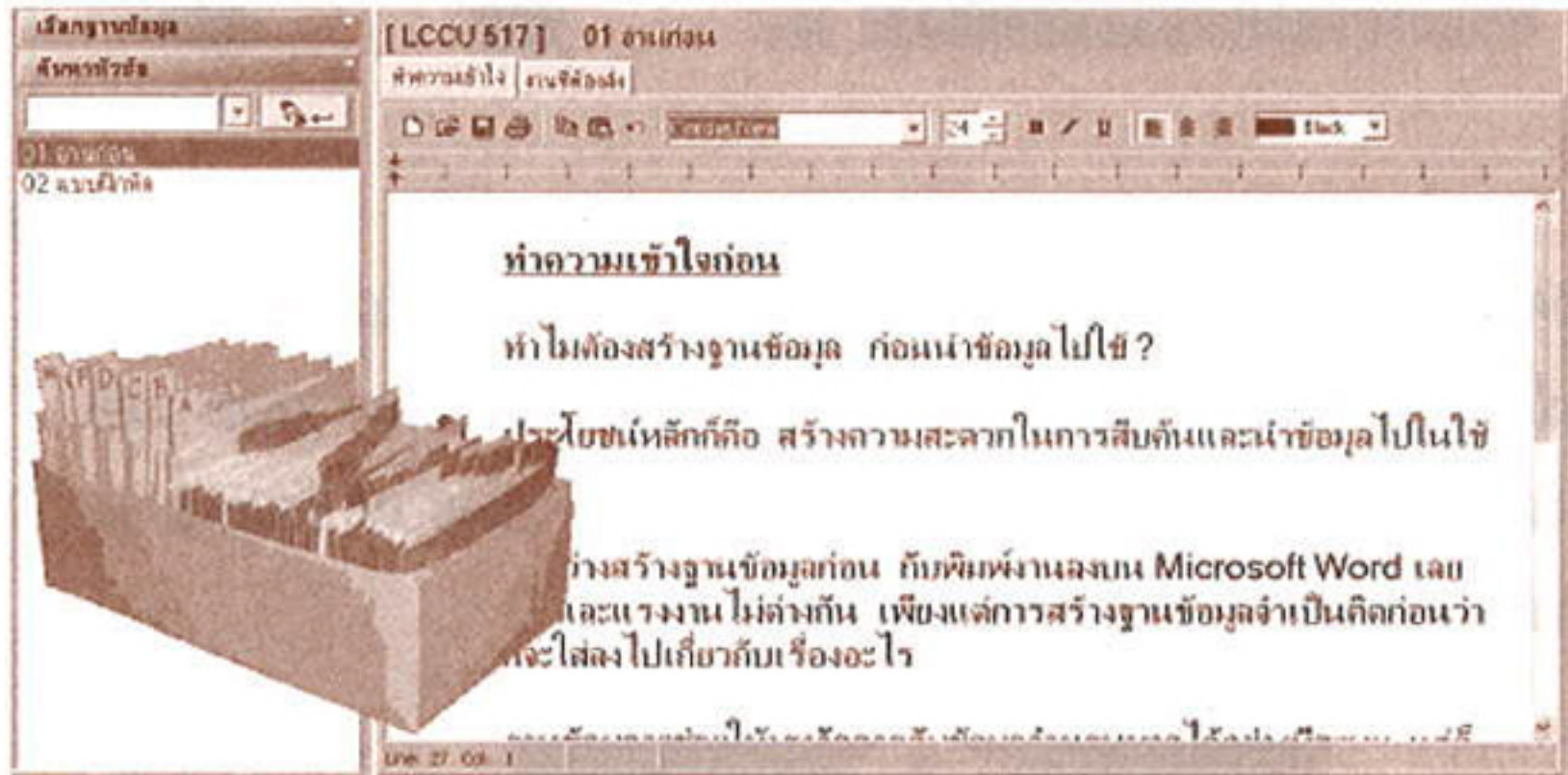
¹ นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

โปรแกรม CCPE ได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ในตระกูลภาษา Pascal ในชื่อที่เรียกว่า Delphi 5 โดยขณะนี้ได้พัฒนามาถึง Version 1.04 +rtf สำหรับทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows XP

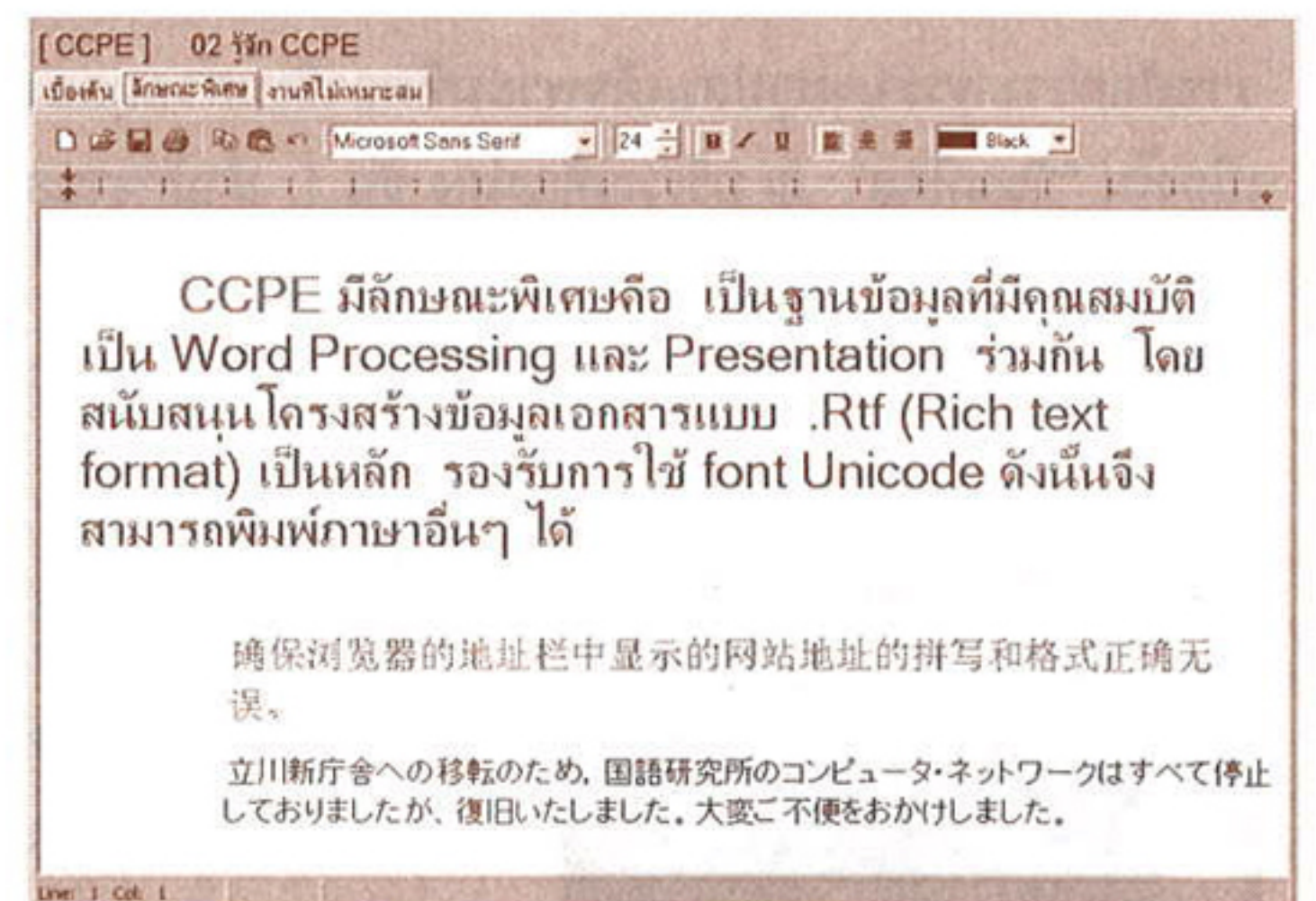

ภาพโปรแกรมฐานข้อมูลทางชาติพันธุ์วิทยา CCPE

CCPE เป็นโปรแกรมที่ทำงานใน 3 ลักษณะคือ ทำงานในลักษณะ Database, Word Processing และ Presentation ร่วมกัน โดย CCPE ใช้โครงสร้างฐานข้อมูลแบบลำดับขั้น (Tree Structure) ซึ่งผู้วิจัยได้แนวคิดในการออกแบบส่วนติดต่อกับผู้ใช้ จากวิธีการเก็บข้อมูลทางภาษาศาสตร์ในลักษณะ Shoebox หรือ กล่องใส่บัตรคำ

ส่วนการทำงานในลักษณะ Word Processing ผู้ใช้สามารถเพิ่มเติมแก้ไข และลบข้อความต่าง ๆ ได้เหมือนโปรแกรมพิมพ์เอกสารโดยทั่วไป พร้อมทั้งสามารถกำหนดคุณลักษณะของข้อความได้หลายรูปแบบ นอกจากนั้นยังรองรับการทำงานกับ Font Unicode จึงทำให้ CCPE สามารถเก็บโครงสร้างทางภาษาต่างๆ ไว้ในบัตรคำได้ทุกภาษาที่ Windows XP ให้การสนับสนุนอยู่

บัตรคำสามารถเก็บรูปแบบและโครงสร้างทางภาษาไว้ได้

การทำงานในลักษณะ Presentation CCPE สามารถแสดงผล ภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหวได้ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกต่อการนำเสนอข้อมูลในหลายลักษณะเช่น การเสนอแบบข้อความ การนำเสนอแบบภาพสไลด์ การนำเสนอแบบสื่อผสม (ข้อความ ภาพ เสียง วิดีโอ)

ปัจจุบันระบบฐานข้อมูลมีความสำคัญต่อการทำงานในด้านต่างๆ มากขึ้น เนื่องจากความต้องการทำงานที่รวดเร็ว สะดวก ลดความซ้ำซ้อน ลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก และใช้บริหารข้อมูลจำนวนมาก โดยเฉพาะงานเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น โปรแกรม CCPE สามารถช่วยได้

(ผู้สนใจโปรแกรม CCPE โดยแจ้งความประสงค์ และ e-mail address ของท่านมายัง icpst@mahidol.ac.th แล้วผู้วิจัยจะส่งโปรแกรม Version ล่าสุดแนบไปกับ Email ให้

ก า พ เ ปื น ขั า ว

ศิลปวัฒนธรรม

พิธีไหว้ครูดนตรีไทยครั้งที่ 8

เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และส่งเสริมประเพณีความเชื่อ อันเป็นวัฒนธรรม สำคัญยิ่งที่เป็นสิริมงคล และเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนดนตรีไทยทุกระดับ สถาบันฯ ได้จัดพิธีไหว้ครูดนตรีไทยครั้งที่ 8 ขึ้น เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2548 ซึ่งได้รับเกียรติจาก ดร. สิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติสาขาดนตรีไทย ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีไทย เป็นประธานผู้อ่านโอองการในพิธี

“มหิดล-วันแม่”

สถาบันฯ ได้จัดแสดงนิทรรศการในหัวข้อ “แม่กลุ่มชาติพันธุ์” ณ ห้องโถง สำนักงาน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องในงาน “มหิดล-วันแม่” ในเดือนสิงหาคม 2548 และได้จัดประกวดขับร้องเพลงกล่อมลูก 4 ภาค เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2548 ณ ห้องประชุม อเนกประสงค์ อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

วางพวงมาลาวันมหิดล

เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2548 สถาบันฯ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาถวาย ราชสักการะพระบรมรูปสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก เนื่องใน “วันมหิดล” ณ บริเวณห้องโถง ชั้น 1 สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

การจัดอบรม

อบรมคอมพิวเตอร์

คณะกรรมการบริการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันฯ ได้จัดอบรมการใช้โปรแกรม Page Maker ให้แก่บุคลากรและนักศึกษาของสถาบันฯ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2548 ณ ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ของสถาบันฯ โดยมีนายวีรพงศ์ มีสถาน เป็นวิทยากรในการฝึกอบรม

“สัทศาสตร์ปฏิบัติเพื่อการออกเสียงที่ดีกว่า รุ่นที่ 3”

สถาบันฯ ได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “สัทศาสตร์ปฏิบัติเพื่อการออกเสียงที่ดีกว่า รุ่นที่ 3” เพื่อให้ ความรู้ด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง การอบรมครั้งนี้ได้จัดขึ้นในวันที่ 10-11 สิงหาคม 2548 ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมฯ มหาวิทยาลัยมหิดล (ศาลายา) โดยมีรองศาสตราจารย์อมร ทวีศักดิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสัทศาสตร์ (Phonetics) เป็นวิทยากรในการอบรม

การจัดอบรมภาษาอังกฤษแก่บุคลากรของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา

สถาบันฯ ได้จัดหลักสูตรอบรมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหารการศึกษา (English for Educational Administrators) ให้แก่บุคลากรจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (วัดไร่ขิง) ระหว่างวันที่ 15-19 สิงหาคม 2548 โดยมีคณาจารย์ของสถาบันฯ ทั้งชาวไทยและต่างประเทศดำเนินการสอน

การจัดอบรมภาษาไทยให้ชาวต่างประเทศ

สถาบันฯ ได้จัดอบรมภาษาไทยให้ชาวต่างประเทศซึ่งเป็นนักศึกษาของสถาบันวิจัยประชากร มหาวิทยาลัย มหิดล ในวันที่ 14 กันยายน 2548

เสวนาวิชาการ

“พิพิธภัณฑน์มีชีวิตร: ประสบการณ์จากงาน Smithsonian Folklife 2005”

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2548 ดร.รัตนา บุญมัธยะ ประธานหลักสูตรวัฒนธรรมศึกษา ของสถาบันฯ ได้ให้เกียรติมาเป็นวิทยากรในการเสวนาเรื่อง “พิพิธภัณฑน์มีชีวิตร: ประสบการณ์จากงาน Smithsonian Folklife 2005” ณ ห้องประชุมณัฐ ภูมิประวัติ

“ภูมิปัญญา...ผ้าไทย”

อาจารย์เผ่าทอง ทองเจือ ผู้เชี่ยวชาญและมากด้วยผลงานวิชาการด้านผ้าไทย และเป็นทีปรึกษาโครงการส่งเสริมคุ้มครองผ้าไหมไทยและศิลปหัตถกรรมไทย ในโครงการศิลปาชีพเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ให้เกียรติแก่สถาบันฯ มาบรรยายเรื่อง “ภูมิปัญญาผ้าไทย” ณ ห้องประชุมณัฐ ภูมิประวัติ ในวันที่ 17 สิงหาคม 2548

“Reflections on Four Decades of Language Development and Bilingual Education in Southeast Asia”

สถาบันฯ ได้รับเกียรติจาก Dr. Kenneth Gregerson ประธานองค์กร SIL International และ Dr. Marilyn Gregerson ภริยา มาบรรยายเรื่อง Reflections on Four Decades of Language Development and Bilingual Education in Southeast Asia” เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2548 ณ ห้องสนทนากร ชั้น 2 อาคารภาษา และวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

“เมียน(เข้า) : ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และการเปลี่ยนแปลง”

เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2548 ดร.ลักขณา ดาวรัตนหงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ อุดุกรณ์ คุณพิเชฐ สีตะพงษ์ พร้อมด้วยนักศึกษาสาขาวัฒนธรรมศึกษาของสถาบันฯ ได้ร่วมกันบอกเล่าเรื่องราวและประสบการณ์จากการทำงานภาคสนาม ณ หมู่บ้านชาวเมียน ตำบลปางค่า อำเภอบึง จังหวัดพะเยา ในการเสวนาหัวข้อ “เมียน(เข้า) : ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และการเปลี่ยนแปลง” ณ ห้องประชุมณัฐ ภูมิประวัติ อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

การประชุมพิจารณาบทความวารสาร Mon-Khmer Studies

เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2548 Editorial Board จาก SIL International ร่วมประชุมกับคณะกรรมการจัดทำวารสาร Mon-Khmer Studies เรื่องการพิจารณาบทความที่จะลงในวารสาร Mon-Khmer Studies เล่มที่ 36 ณ ห้องประชุมบริหารของสถาบันฯ โดยมี ดร.นรเศรษฐ พิสิฐพันธ์ เป็น Volume Editor

กิจกรรมพิเศษ

“การจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2549” (Action Plan 2006)

บุคลากรของสถาบันฯ เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2549” กันอย่างพร้อมเพรียง เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2548 ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ โดยการจัดประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการของสถาบันฯ

“60 ทनावล่งพัน 60 ฝนล่งผ่าน”

เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2548 สถาบันฯ ได้จัดงาน “60 ทनावล่งพัน 60 ฝนล่งผ่าน” แต่ศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุริยา รัตนกุล และศาสตราจารย์ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ บรรยายภาคในงานเต็มไปด้วยความอบอุ่น โดยอาจารย์ นักวิจัย เจ้าหน้าที่ รวมทั้งนักศึกษาต่างร่วมแสดงมุทิตาจิตแต่อาจารย์ทั้งสองท่านกันอย่างพร้อมหน้า

พิธีส่งมอบตำแหน่งผู้อำนวยการฯ

สถาบันฯ ได้จัดพิธีส่งมอบตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวันที่ 26 กันยายน 2548 ณ ห้องสันตนาการ และจัดงานแสดงความยินดีแด่รองศาสตราจารย์ ดร.โสภณา ศรีจำปา ในฐานะผู้อำนวยการคนใหม่ของสถาบันฯ ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

แนะนำผู้บริหารสถาบันฯ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอี่ยม ทองดี
รองผู้อำนวยการสถาบันฯ

รองศาสตราจารย์ ดร.โสภณา ศรีจำปา
ผู้อำนวยการสถาบันฯ

นายทรินทร์ กลิ่นนิรันดร์
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พทธิพย์ อุกุรัตน์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ฝ่ายคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศ

อาจารย์เรณู เหมือนจันทร์เชย
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ฝ่ายวิชาการ วิจัย และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

อาจารย์สุนิดา ทิวปฐมชัย
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ฝ่ายการบริการวิชาการและกิจกรรมพิเศษ

กิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนาสถาบันฯ

เมื่อวันที่ 26-29 กรกฎาคม 2548 สถาบันฯ ได้จัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาสถาบันฯ และครบรอบ 10 ปี หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา และสาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมอันหลากหลายทั้งด้านวิชาการและสันทนาการ

ในวันแรก เริ่มต้นด้วยการบรรยายพิเศษเรื่อง “ทำงานอย่างไรไม่ให้จิตตก : องค์กรกับการดำเนินงานที่ยั่งยืน” ในช่วงเช้า และต่อด้วยการเปิดใจสานเสวนาในกลุ่มบุคลากรสถาบันฯ ในช่วงบ่าย ถือเป็นกิจกรรมที่สร้างพลังใจในการทำงานแก่บุคลากรของสถาบันฯ กิจกรรมหนึ่ง

ในวันที่สองเป็นกิจกรรมฉลองครบรอบ 10 ปีสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา บรรยายภาคในงานเต็มไปด้วยความอบอุ่น เนื่องด้วยทั้งอาจารย์ ศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันเข้าร่วมงานกันอย่างคับคั่ง โดยช่วงเช้าเป็นพิธีเปิดศูนย์การแปลและบริการด้านภาษา และการเสวนาวิชาการด้านการแปลเรื่อง “สอนการแปลอย่างไรให้ (ใคร) สนุก?” ส่วนในช่วงบ่ายเป็นการเสวนาวิชาการด้านการสื่อสาร หัวข้อ “สังคมไทย...สังคมไซเบอร์จริงหรือ?”

วันที่สาม สถาบันฯ จัดปาฐกถาเรื่อง “ชนบทไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา” โดยมีการแลกเปลี่ยนชุดความรู้ บทเรียน ความคิดเห็น แนวคิด แนวทางข้อสงสัย และสถานการณ์ต่าง ๆ จากประสบการณ์คนทำงานพัฒนาชนบทในพื้นที่ต่าง ๆ เนื่องในโอกาสครบรอบ 10 ปี สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา

ในวันสุดท้าย ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสถาปนาสถาบันฯ มีการจัดพิธีทำบุญเลี้ยงพระ และจัดงานเลี้ยงเพื่อให้บุคลากรของสถาบันฯ ได้มีโอกาสรับประทานอาหารร่วมกัน รวมทั้งยังมีกิจกรรมสันทนาการอันหลากหลาย ทั้งการเล่นเกมส์ การร้องเพลง และการประกวดแต่งกายด้วยผ้าไทย โดยผู้คว่ำรางวัลชนะเลิศได้ตำแหน่งเทพีผ้าไทย (Miss Pha Thai) คือ คุณนัทธมน ชุนพรหม (พี่ฟอง) เจ้าหน้าที่ห้องสมุดสุดสวยของสถาบันฯ ส่วนเทพบุตรผ้าไทย (Mr.Pha Thai) คือ คุณสมภา อ่อนโพธิอารีย์ คนสวนรูปหล่อของสถาบันฯ

วันคล้ายวันสถาปนาสถาบันฯ ปีนี้ บุคลากรของสถาบันฯ ต่างชื่นมื่นกันถ้วนหน้า เนื่องด้วยกิจกรรมอันหลากหลาย และการได้มีโอกาสสังสรรค์กันในบรรยากาศที่เป็นกันเอง

อีหล่า อีหลอน

เรณู เหมือนจันทร์เชย

การเล่นนิทานมีมานานแล้วในทุกสังคม และเล่ากันในชนทุกระดับ ตั้งแต่ชนชั้นสูงจนถึงชนชั้นล่าง ในสังคมปัจจุบันแม้ว่าจะมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ หรือเทคโนโลยีมากขึ้น หรือการติดต่อสื่อสารระหว่างกันก็เป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่การเล่นนิทานก็ยังมีอยู่ ซึ่งอาจแตกต่างจากสมัยก่อนบ้างเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป

การได้ศึกษาและอ่านนิทานของชนต่างกลุ่ม เป็นสิ่งที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อย เพราะนอกจากจะได้รับความเพลิดเพลิน และคติสอนใจแล้ว ยังได้เรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนวิถีชีวิตของชนกลุ่มนั้นจากนิทาน ดังนั้น การเก็บรวบรวมนิทานของไทยจึงเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวที่น่าสนใจ และนำศึกษาค้นคว้าในด้านประวัติความเป็นมา สังคม วัฒนธรรม

นิทานเรื่องอีหล่าอีหลอน เป็นนิทานเรื่องหนึ่งของไทยซึ่ง สอดแทรกคติสอนใจ ที่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องครอบครัว โดยมีเนื้อหาดังนี้ พี่น้องสองคนเป็นผู้หญิง อีหลอนเป็นคนชื่อ อีหล่าเป็นคนอิจจา พ่อแม่รักแต่อีหลอน แต่อีหลอนก็ถูกพ่อกับแม่ดุบ่อยๆ เพราะอีหล่าชอบฟุ้ง วันหนึ่งไปตักน้ำใส่ตุ่ม มีผู้ชายคนหนึ่งมาแอบดู อีหล่าไปถึงบ่อก็ไปนั่งอยู่คั่นบ่อ อีหลอนก็ตักน้ำคนเดียว 3 ตุ่ม พอตักน้ำใกล้เต็ม อีหล่าก็ถาม อีหลอนว่า “น้ำพอหรือยัง” อีหลอนก็ตอบว่า “อีกสองทาบก็เต็ม” อีหล่าก็บอกว่า “น้องตักน้ำมานานแล้ว คงเหนื่อย มานั่งพักก่อน เดี่ยวพี่ไปตักน้ำ” อีหลอนก็มานั่งพัก อีหล่าก็ไปหาบน้ำ ส่วนผู้ชายที่แอบดู ก็คิดว่าอีหล่าซี้เกียจ เอาเปรียบน้อง แล้วผู้ชายคนนั้นก็มานั่งคุยกับอีหลอน ส่วนอีหล่าตักน้ำมาใส่ตุ่มสองทาบน้ำก็เต็ม กลับบ้านก็มาเล่าให้พ่อฟังว่า “ฉันตักน้ำ 3 ตุ่ม อีหลอนไม่ตักเลย มัวแต่คุยกับผู้ชายที่คั่นบ่อ” พ่อมาก็เห็นอีหลอนคุยกับผู้ชาย พ่อก็ดูว่าอีหลอน อีหลอนร้องไห้กลับบ้าน ผู้ชายคนนั้นก็บอกกับอีหลอนว่าจะให้พ่อแม่มาลู่ออีหลอนไปเป็นเมีย จากนั้นไม่นานพ่อกับแม่ของชายคนนั้นก็มาขออีหลอน อีหลอนไปอยู่บ้านพ่อพี่แม่พี่ อีหลอนมีลูกชายหนึ่งคน นานวันเข้าอีหล่าก็อิจจาก็คิดอุบาย จะฆ่าอีหลอนแล้วจะเอาพี่อีหลอน อีหล่าไปหาอีหลอนที่บ้านแล้วบอกว่า “อีหลอนพ่ออยากกินลูกมะแว้งหรือตะขบป่า” อีหลอนเชื่อก็ไปกับอีหล่าที่ท้ายคลอง ไปเจอตันตะขบป่าสูงเหลืออยู่ อีหล่าก็บอกว่า “ต้นนี้แหละเดี๋ยวขึ้นไปเอามาให้พ่อ พ่ออยากกินเพราะพ่อไม่สบาย” พ่ออีหลอนจะขึ้นต้นตะขบป่า อีหล่าก็บอกว่า “อีหลอนเอ๋ยจะขึ้นต้นไม้ผ่าดูงอดให้หมดเดี๋ยวกิ่งไม้จะเกี่ยวขาด” อีหลอนเชื่อก็ถอดผ้าถุงออก อีหล่าก็บอกต่อว่า “แหวน สร้อย ตุ้มหู ถอดให้หมดเดี๋ยวมันจะหล่นหาย” แล้วอีหลอนก็ถอดให้อีหล่า จากนั้นก็ปีนขึ้นต้นตะขบป่า ปีนถึงกิ่งเตี้ยก็จะเก็บลูกตะขบป่า อีหล่าก็บอกอีหลอนว่า “ลูกไม้กิ่งเตี้ยพ่อไม่กินหรอก นกขี้รดแล้ว” อีหลอนก็ปีนขึ้นไปอีกถึงกลางต้น พ่อจะเก็บลูกตะขบป่า อีหล่าก็บอกว่า “อีหลอนเอ๋ย ลูกไม้ที่อยู่กลางต้น นกมันขี้รดหมดแล้ว พ่อไม่กินหรอก พ่อจะกินลูกที่อยู่สุดยอดโน่น” อีหลอนก็ปีนขึ้นไปถึงยอดกำลังเก็บลูกตะขบป่า อีหล่าก็ฟันโคนต้นตะขบป่า อีหลอนก็ตะโกนถามว่า “พี่จะฟันทำไม เดี่ยวต้นหัก ฉันจะตายนะ พี่จะเอาเงินเอาทองก็เอาไปเถอะ ฉันไม่เอาหรอก อย่าฆ่าฉันเลย” อีหล่าก็ตะโกนบอกว่า “กูจะฆ่ามึง กูจะเอาพี่มึง” แล้วอีหล่าก็ฟันต้นไม้ อีหลอนตะโกนขอร้อง อีหล่ายังฟันต้นไม้ พอตันไม้ล้ม “โครม” อีหลอนก็ตาย อีหล่ากลับบ้านมาเล่าให้พ่อพี่แม่พี่อีหลอนฟังว่า “อีหลอนมันหนีตามชู้ ลอยตามน้ำไปแล้ว ถ้าไม่เชื่อให้ไปงมดู เส้นผมมันยังอยู่เลย” ที่นี้พ่อพี่แม่พี่ก็ไปดูก็เชื่ออย่างที่อีหล่าบอก พ่อพี่แม่พี่ของอีหลอนก็บอกอีหล่าว่า “มึงเออลูกอีหลอนไปเลี้ยง กูไม่รับเลี้ยงหรอก มึงเอาไปเลี้ยงบ้านมึง” ส่วนพี่อีหลอนก็มาอยู่ด้วยที่บ้านอีหล่า แต่ไม่ได้เป็นพี่เมีย ไม่ได้หลับนอนกับอีหล่าแค่ไปอยู่กับลูกชาย สำหรับอีหลอนเมื่อตายก็เกิดเป็นนกบินมาจับราวตากผ้าที่หน้าบ้าน พ่อเห็นลูกชายกินข้าวเลอะ ก็ไปจิกข้าวที่ปาก เช็ดขี้หู ขี้ตาให้ พ่ออีหล่ามาเห็นก็ว่า “อย่ามาทำลูกกู ลูกกูเลี้ยงดีแล้ว” อีหล่าด่าอย่างนั้นหลายครั้ง แต่เขาก็มาทำอย่างนี้ทุกๆ วัน อีหล่าก็คิดฆ่ามันก็เอาไม้มาไว้ใกล้ๆ พอ นกมาใกล้ลูก อีหล่าก็เอาไม้ตีจนตาย พอ นกตายแล้วอีหล่าก็ถอนขนเอาไปย่างไฟ เพราะอีหล่าเป็นคนซี้เกียจอยู่แล้วลืมน้ำลืมหูลัง อย่างจนไหม้ เกรียมจนเป็นถ่านไปหมด วันหนึ่งที่บ้านพ่อพี่แม่พี่ถ่านหมด (สมัยก่อนหุงข้าวด้วยถ่าน) แม่พี่มาขอถ่าน “ลูกสะไภ้เอ๋ย วันนี้ถ่านที่บ้านแม่หมด บ้านลูกมีถ่านไหม แม่ขอถ่านไปหุงข้าวเย็น” อีหล่าก็บอกว่า “มีอยู่ในครุว์นั้นแหละ” แม่พี่ก็บ่นว่า “ลูกสะไภ้คนนี้พูดไม่เพราะเลยไม่เหมือนลูก สะไภ้คนก่อน” พูดแล้วแม่พี่ก็เข้าไปเอาถ่านในครุว์ พอกลับบ้านจะเอาถ่านใส่เตาไฟ ถ่านก็หล่นใส่ในอ่างน้ำข้าวเกิดเป็นตัวอีหลอน ขึ้นมา พ่อพี่แม่พี่เห็นก็กลัวว่าเดี๋ยวมีใครเห็น พ่อพี่ก็สานซุ่มก้อนใหญ่สำหรับให้คนเข้าไปนอนได้แล้วเก็บไว้กลางห้องกว้านแล้วให้อีหลอนเข้าไปนอน ปิดช่องไว้ พอรุ่งเช้า พ่อพี่แม่พี่ไปไร่ไปนาทั้งหมด อีหลอนก็ลงมาทอผ้าแทนแม่พี่ ลูกชายของอีหลอนวิ่งเล่นมาถึงบ้านย่า อีหลอนเห็นลูกชายมาก็แกล้งทำกระสวยหล่นแล้วก็เรียกลูกชายมาเก็บ ลูกชายเก็บให้แล้ว อีหลอนก็แกล้งทำให้หล่นอีก แล้วก็เรียกลูกชายให้มาเก็บอีก เป็นการหยอกล้อกับลูกชาย วันต่อมาก็ทำแบบเดิมอีก พอวันที่สามลูกชายก็เล่าให้พ่อฟังว่า “พ่อที่บ้านย่าเหมือนแม่หลอน พ่อไปดูสิ เหมือนจริงๆ นะ แม่หลอนอยู่บ้านย่านนั้นแหละ” ตอนแรกพ่อไม่เชื่อก็ตามลูกชายไปดูก็มาเจออีหลอน พ่อพี่ก็ให้กลับมาอยู่บ้านเหมือนเดิม ต่อมาอีหล่ารู้ว่าอีหลอน มันมาเกิดใหม่ แล้วกลับมาอยู่บ้านแม่พี่ พี่กับลูกชายของอีหลอนก็กลับมาอยู่บ้าน อีหล่าก็คิดอุบายว่าจะทำอะไรถึงจะเอาชนะอีหลอนได้ ทำอย่างไรถึงจะสวยอย่างอีหลอน จากนั้นอีหล่าก็มาหาอีหลอนที่บ้าน อีหล่าจะเข้าทางประตูก็กลัวว่าอีหลอนจะเห็นแล้วไม่ให้เข้าบ้าน ดังนั้น

อีหล่าก็เดินเข้ามาตามชายรั้ว แอบอยู่หลังต้นน้ำเต้าที่ปลูกอยู่ใกล้เสาไก่ ไก่เห็นอีหล่าก็ร้อง “กระต๊าก ๆๆ” อีหลอนก็ลงไปดู ก็พบอีหล่า ก็ทักว่า “พี่มาเยี่ยมฉันหรือ ทำไมไม่ขึ้นบ้าน พี่ขึ้นมาบนบ้านเถอะ” อีหล่าก็ขึ้นมาบนบ้าน อีหลอนก็ไปหาข้าวทาน้ำมาให้แล้วก็พูดกับอีหล่าว่า “พี่มาทำอะไร มีธุระอะไรกับฉันหรือเปล่า ถึงมาหาฉันถึงบ้าน” อีหล่าก็ตอบว่า “คิดถึงหลาน คิดถึงน้อง” ว่าแล้วก็นั่งคุยกัน อีหล่าก็ถามอีหลอนว่า “อีหลอน น้องกินอะไรปากถึงได้แดง” อีหลอนก็บอกว่า “ฉันเลี้ยงเบ็ดก็กินชี่เบ็ด ฉันเลี้ยงไก่ก็กินชี่ไก่” อีหล่าก็ถามอีกว่า “ทำไมอีหลอนจึงขาว สวยอย่างนี้” อีหลอนก็บอกว่า “ไม่ได้ใช้อะไรหรอก ฉันอาบยาลอกปอกยาขาวฉันถึงขาว (ลวกน้ำร้อน)” พอคุยได้สักพัก อีหล่าก็กลับบ้าน พอกลับมาบ้านก็ไปกินชี่เบ็ดชี่ไก่ให้ปากแดง แล้วก็ตักน้ำใส่หม้อจุดไฟ พอตักน้ำมาชั้นหนึ่ง นกกากร้องทักว่า “ตักน้ำใส่หม้อจะตายกระต๊างนะ” อีหล่าก็ด่าอีกา “มึงอย่ามาทักท้วงกู กูจะต้มยาลอกปอกยาขาว” ว่าแล้วก็ด่าอีกาแล้วก็ตักน้ำมาใส่อีกชั้นที่ 2 อีกากร้องว่า “ตักน้ำใส่หม้อจะตายกระต๊างนะ” อีหล่าก็ด่าอีกาอีก อีหล่าไม่เชื่อเร่งไฟให้ลุก พอน้ำเดือดก็ยกหม้อน้ำร้อนเทราดลงบนตัว น้ำร้อนก็ลวกอีหล่าตาย

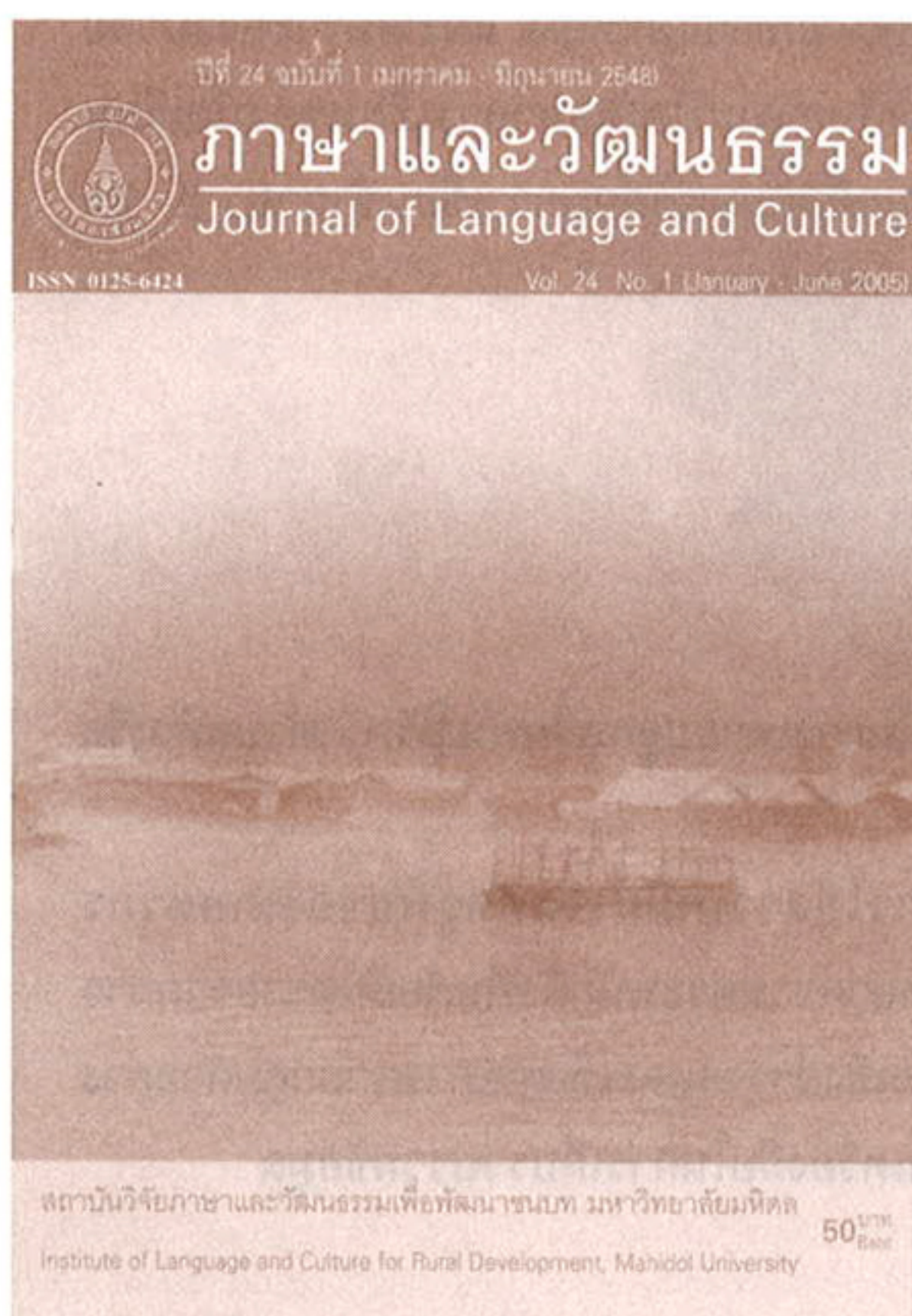
นิทานเรื่องนี้ นอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้สอดแทรกข้อคิด แนวทางในการประพฤติปฏิบัติเพื่อไว้สอนลูกสอนหลาน คือ

- 1) การอิจฉาริษยานำมาซึ่งภัยพิบัติ เราควรพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
- 2) การเอาวัดเอาเปรียบเป็นสิ่งไม่ควรทำ ควรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 3) การเป็นคนดี ทำดีจะให้คุณภายหลัง เปรียบได้ว่า “ตักน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้”
- 4) การโกหกพ่อแม่เป็นสิ่งไม่ดีที่ลูกไม่ควรกระทำ

อ้างอิง

เรณู เหมือนจันทร์เชย. (2545-2546). โลกทัศน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย: นิทานไทยไซ่ง. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. โรงพิมพ์สหธรรมิกจำกัด.

แนะนำผลงานวิชาการ

วารสารภาษาและวัฒนธรรม ปีที่ 24 ฉบับที่ 1

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

ในโอกาสครบรอบหนึ่งทศวรรษของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาและหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา วารสารภาษาและวัฒนธรรม ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 จึงได้นำเสนอบทความพิเศษ 2 เรื่อง ที่ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมด้านการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ และสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของบัณฑิตศึกษากับการพัฒนาชาติ นอกจากนี้ยังมีบทความพิเศษเรื่อง “วิกฤตทางภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ : ปัญหาหรือโอกาส” โดยศาสตราจารย์สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ที่ชี้ให้เห็นว่าชุมชน ในระดับต่างๆ มีบทบาทสำคัญต่อการรักษาภาษาและวัฒนธรรมได้อย่างไร รวมทั้ง บทความวิชาการ 4 เรื่อง ที่นำเสนอเสี้ยวสะท้อนของชุมชนและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ได้อย่างหลากหลายสีสัน

สำหรับคอลัมน์ต้นตอผลึกความคิด ที่เขียนโดยศาสตราจารย์ระพี สาคริก ฉบับนี้นำเสนอเรื่อง “เปิดโลกทัศน์ วิถีธรรม วิถีไทย” ต่อเนื่องด้วยบทความคัดย่อวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต และบทความคัดย่อวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2547 ปิดท้ายด้วยข้อคิดและความคำนึงผ่าน ‘หนังสือ’ ในคอลัมน์แนะนำหนังสือ และ ‘ตัวหนังสือ’ ในคอลัมน์ความเคลื่อนไหวงานวิจัย ตลอดจนจรรยาบรรณพิเศษ 2 เรื่อง 2 รส ที่ว่าด้วยปรากฏการณ์ ‘เมียฝรั่ง’ และประสบการณ์การเข้าร่วมประชุม ณ ประเทศอินเดีย ซึ่งล้วนแต่เป็นความเข้มข้นเชิงวิชาการที่ไม่ควรพลาด

วารสารฉบับนี้ราคา 50 บาท สนใจสั่งซื้อได้ที่ร้านสวัสดิการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล หรือ โทรสั่งซื้อที่คุณอำไพ หนูเล็ก โทร.0-2800-2341

ข่าวการศึกษา

รายชื่อนักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ผ่าน

ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์

รุจิวรรณ เหล่าไพโรจน์

การศึกษาเปรียบเทียบคำเรียกสีภาษาไทยและภาษาเวียดนาม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบ คำเรียกสีและคำเรียกสีไม่พื้นฐานของภาษาไทย และภาษาเวียดนาม ตลอดจนศึกษาว่าปัจจัยในเรื่องเพศและอายุ ส่งผลกระทบต่อคำเรียกสีไม่พื้นฐานหรือไม่อย่างไร ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เก็บจากผู้ออกภาษาชาวไทย 60 คน และชาวเวียดนาม 60 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายหญิงและในแต่ละภาษาแบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ 15-29 ปี 30-44 ปี 45-60 ปี เก็บข้อมูลช่วงอายุละ 10 คน

สุรพันธ์ เทพอด

การวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนทุนวทศชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐเสถียร

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนทุนวทศชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐเสถียร เปรียบเทียบข้อผิดพลาดในการเขียนที่เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนทุนวทศชายและหญิง และวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเขียนทั้งในประเทศและต่างประเทศว่ามีความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาการเขียนของนักเรียนทุนวทศเพียงใด เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบทดสอบการเขียนจำนวน 5 ชุด โดยกำหนดภาพและคำให้นักเรียนแต่งประโยค

สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา

ปาลิรัฐ อักษรศรี

พฤติกรรมตระหนักของเกษตรกรถึงพิษภัยอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในการเพาะปลูกพริกพันธุ์หัวเรือตำบลหัวเรือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมตระหนักในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรและศึกษาความตระหนักถึงพิษภัยอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรในการเพาะปลูกพริกพันธุ์หัวเรือ โดยผู้ศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจและเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่าง 157 คน โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สมโชค คุณสนอง

การผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์เครื่องตีพาสเจอร์ไรส์บรรจุในภาชนะปิดสนิท

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ในการปรับปรุงคุณภาพด้านความปลอดภัยของเครื่องตีพาสเจอร์ไรส์ชนิดบรรจุในภาชนะปิดสนิท สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก จากรายงานการศึกษาและการติดตามของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข พบว่าผู้ผลิตเครื่องตีพาสเจอร์ไรส์บรรจุในภาชนะปิดสนิทรายย่อยยังมีจำนวนมาก ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสมในกระบวนการผลิตการใช้ความร้อนและเวลาในการทำลายเชื้อจุลินทรีย์ และยังพบมีการปนเปื้อนข้ามหลังจากการให้ความร้อนแก่ผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ยังไม่เหมาะสม พบว่ามีเชื้อจุลินทรีย์จำนวนมากปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ซึ่งมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

ยินดีต้อนรับ

นางสาวสุกัญญา เปียรัญญา
ลูกจ้างชั่วคราว
ตำแหน่ง นักวิชาการการเงินและบัญชี
คุณวุฒิ บธ.บ. (บัญชี)

สำนวนภาษานำรู้

สุนิดา ศิวปฐมชัย*

สำหรับคอลัมน์สำนวนภาษานำรู้ฉบับนี้ ผู้เขียนขอแนะนำสำนวนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารยุคใหม่อย่าง อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นภาษากลุ่มย่อยที่มีลักษณะเฉพาะตัว แสดงอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเรียกกันว่า “E-signs” (Electronic Sign Language) หมายถึงลักษณะการแสดงออกของอารมณ์สีหน้าที่ใช้สัญลักษณ์ในคีย์บอร์ด ผสมผสานกันจนเป็นรูปภาพ มีมากมายตามแต่การผสมผสานตัวอักษรภาษาแต่ละชนชาติภาษาก็แตกต่างกันไป คำเรียก “E-signs” ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือคำว่า “Emoticons” มาจากคำว่า “Emotion” บวกกับคำว่า “icon” หรือบางคนเรียกภาษากลุ่มย่อยนี้ว่า “Smileys” โดยมีที่มา จากสัญลักษณ์ในช่วงแรกที่ถูกสร้างขึ้นคือ “การยิ้ม” ซึ่งเป็นการแสดงใบหน้าที่เป็นมิตร

ผู้เขียนขอแนะนำตัวอย่าง E-signs ที่เป็นสัญลักษณ์แทนการแสดงออกทางสีหน้า สื่ออารมณ์ ความรู้สึก ที่มีลักษณะเป็นสากล และเป็นที่ยอมรับใช้กันในกลุ่มผู้สื่อสารทางอินเทอร์เน็ตทุกชาติทุกภาษา

:-)	ยิ้ม, มีความสุข	#:~O	ตกใจมาก (ช็อค)
:-(	หน้าบึ้ง	:-X	พูดไม่ออก หรือ พูดไม่ได้
:-P	แลบลิ้น	%-(	สับสน, งง
:-D	ยิ้มกว้าง	%-)	เม้า
:-O	ประหลาดใจ	V_v	หลับ
:-@	หวัดร้อง	T_T	ร้องไห้ น้ำตาไหลพราก
:-I	เบื่อ	V_v z.Z.Z	หลับสนิท
>:-(	โกรธ	~_~"	มึน
:(	ร้องไห้	{	การเผชิญหน้า (face-to-face)

ในฉบับหน้า ผู้เขียนจะแนะนำตัวอย่างการสร้างสรรค E-signs อื่นๆ ซึ่งแสดงกริยาหรือเป็นตัวแทนวัตถุสิ่งของต่างๆ ที่น่าสนใจต่อไป

*อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมฯ มหาวิทยาลัยมหิดล

จดหมายข่าวฉบับรับลมหนาวนำเสนอเนื้อหาสาระเริ่มจากบทความเรื่อง “การเก็บและจัดข้อมูลทางชาติพันธุ์วิทยาด้วยโปรแกรม CGPE” ที่คุณพิเชฐ สีตะพงษ์ ได้ศึกษาวิจัยไว้อย่างละเอียด สำหรับคอลัมน์ “ลานวัฒนธรรม” อาจารย์เรณู เหมือนจันทร์เซงได้นำเสนอนิทานไทยไซ่งเรื่อง “อันล่ำ อันลอน” ในแง่มุมที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

สำหรับคอลัมน์ “ภาพเป็นข่าว” นำเสนอภาพกิจกรรมของสถาบันพร้อมคำบรรยาย แถมท้ายด้วยเก็บตกภาพกิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนาสถาบันฯ ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26-29 กรกฎาคม ที่ผ่านมา คอลัมน์ “ข่าวการศึกษา” นำเสนอบทความคัดย่อวิทยานิพนธ์คุณภาพเช่นเคย คอลัมน์ “สำนวนภาษาบ้านรัฐ” ฉบับนี้นำเสนอภาษาพูดในใหม่ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ท้ายนี้ ชาวสถาบันฯ ขอแสดงความยินดีแด่ศาสตราจารย์คุณหญิงสุริยา รัตนกุล และศาสตราจารย์สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และขอแสดงความยินดีแด่ รองศาสตราจารย์โสภณา ศรีจำปา ในฐานะผู้อำนวยการสถาบันฯ คนใหม่ ขอเป็นกำลังใจให้อาจารย์สร้างสรรค์ผลงานที่ดีงามเพื่อสถาบันฯ ต่อไป

บรรณาธิการ

เจ้าของ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์ 0-2800-2308-14
โทรสาร 0-2800-2332
E-mail : lcsw@mahidol.ac.th
Web page : <http://www.lc.mahidol.ac.th/>

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ดวงพร คำคุณวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญา บัวสว่าง

บรรณาธิการ

สุนิดา ศิวปฐมชัย

กองบรรณาธิการ

คณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ สถาบันฯ

ฝ่ายศิลปกรรม

ฉันทนา คำนาค

พิมพ์ที่

บริษัท สหธรรมิก จำกัด
54/67, 68, 71, 72, 75 ซอย 12
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงท่าพระ
เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600
โทรศัพท์ 0-2864-0434-5, 0-2412-5887
0-2412-5891, 0-1923-8825
โทรสาร 0-2864-3540
E-mail : sahadham@hotmail.com

ถ้าไม่ถึงผู้รับโปรดส่งคืน

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา จังหวัดนครปฐม 73170

ชำระค่าฝากส่งรายเดือน
ใบอนุญาต 11/2543
ปทจ. ศาลายา

ผู้สนใจต้องการทราบข้อมูลข่าวสารของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท จาก “จดหมายข่าว”
ติดต่อ คุณอำไพ หนูเล็ก ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์